

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SÁNDOR

A besszarábiai kérdés

orosz szovjet nacionalista jelszavakkal dolgozik

Az orosz szovjetkormány egyre elvágabban manőverezik a besszarábiai kérdéssel. Nacionalista jelszavakkal igyekezik elégedetlen tömegek hangulatát csillapítani és különösen a besszarábiai problémával keresi az elvesztett népszerűséget, hozott a nagyhatalmak ezt a kérdést régen véglegesen lezárták.

Bukaresti politikai és diplomáciai körök természetesen élénken érdeklődnek a szovjetkormány besszarábiai puccstervei iránt. A Dimineata mai száma ezzel kapcsolatosan a következő rigai táviratot közli:

Dubari az ukrán népbiztosok tanácsának elnöke Charkovban a következő nyilatkozatot tette:

— Biztosak vagyunk abban, hogy a Romániával folytatandó tárgyalások során nem intézhetjük el Besszarábia ügyét, de meg vagyunk győződve, hogy Anglia nyomást fog gyakorolni a hatalmakra és első sorban a Népszövetségre.

A szovjet nem fog fegyvert, nem összpontosít csapatokat, jogait azonban igyekszik érvényesíteni.

A szovjetkormány az a terve, hogy a konferencia meghívulása esetén a nagyhatalmakhoz fordul, becstelenné, mert Anglia és a többi nagyhatalom már ratifikálta a Besszarábia csatlakozására vonatkozó egyezményt és így Oroszország minden agitációja hiábavalónak fog bizonyulni.

Poincaré miniszternek urnak Páris.

A román kamara és a román nemzet nevében fogadja mély hálánk kifejezését azon baráti hévűt, amellyel a Besszarábia konvenciójának ratifikálásánál Románia jogait megvédte. Orleanu.

A francia kamara elnökének Páris. A román kamara a francia népnek és az ő képviselőinek hálás hódolatát küldi.

Franciaország Románia elismerésére újabb okot adott, amikor ratifikálta Besszarábiának, ennek a régi román tartománynak az anyaországhoz való csatlakozását. A román nemzet sohasem fogja elfelejteni, hogy mivel tartozik a francia kulturának és Franciaország őszinte támogatásának existenciájára legnehezebb pillanatában. Orleanu, a román nemzetgyűlés elnöke.

Franciaország csak politikai engedmények fejében kap angol és amerikai kölcsönt

Poincarénak revideálni kell a Ruhr-politikát — Ha a francia szenátus nem enged, Versaillesben nemzetgyűlést hívnak egybe

Rövid távirati jelentés alapján közöljük, hogy angol-amerikai mentőakció kezdődött a francia valuta érdekében.

Egy szindikátus a Morgan-bankház vezetésével a francia nemzeti banknak százmillió dolláros hitelt nyit a francia jegybank aranyfedezetéből megfelelő résznek lekötése ellenében. Egyidejűleg három londoni bankcsoport tegnap este ajánlatot küldött a francia jegybanknak, illetőleg a francia kormánynak, hogy hajlandó tizenöt millió font sterling kölcsönt adni kincstári kötvényekre, amelyeknek lejáratát három hónap, de háromszor minden egyes esetben három hónapra meghosszabbítható. A Daily Herald meg éppen arról tud, hogy a francia kormány a vasárnap Millerand elnöklete alatt tartott minisztertanácson úgy határozott, hogy amennyiben a szenátus továbbra is akadályozza a felhatalmazási törvény létrejöttét, egybehívja Versaillesbe a nemzetgyűlést, amely aztán az alkotmány egyes rendelkezéseinek ellenére fel fogja hatalmazni a kormányt, hogy szükségrendeletekkel léptesse életbe az államháztartás egyensúlyozására alkalmas pénzügyi reformokat.

Kétségtelen, hogy a newyorki és londoni bankoknak ez a pénzügyi mentőakciója nem indulhatott meg az angol és az amerikai kormány jóakarata és engedélye nélkül — így innak a londoni lapok — és az is kétségtelen, hogy

Poincaré ezt a jóindulatot csak politikai engedmények árán kaphatta meg Angliától és az Egyesült Államoktól.

Az első feltétel az, hogy Poincaré revideálja a Ruhr-politikát

s ettől a kötelezettségétől nem szabadulhat akkor sem, ha esetleg más államok is kölcsönrel sietnének segítségére. Az angol-amerikai hitel időt enged Franciaországnak, hogy lélekzetet vehessen és Poincaré időközben remélhetőleg tudatára fog jutni a maga Ruhr-offenzívájára eszteleniségének.

A francia frank már tegnap 120-ról 105-ig enyhült arra a hirre, hogy a francia jegybank a londoni és az amerikai pénzügyi tekintélyes kölcsönt kap, miután Poincaré az angol és az amerikai kormánynak megnyugtató ígéretekkel tett.

Idegeneknek tekintik, aki 1918 december után jött Nagyváradra

Ezeknek illetőségű bizonyítványa érvénytelen — Erődes felszólások a városi közigazgatási bizottság ülésén

A város közigazgatási bizottságának rendes havi ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg dr. Popovici Miklós prefektus.

Dr. Vostinár János főjegyző felolvasta a polgármester február havi jelentését. Megemlékezett a prefektus és polgármester bukaresti útjáról, a tisztviselők vizsgájáról, a kenyérárak megállapításáról, a szegények faellátásáról. Befejeződött a város vagyonának a leltározása. Az elmúlt hónapban 73 iparengedély megszűnt és ezzel szemben csak 49 új engedélyt adtak ki. Február hónapban a város bevétele 5463,000 lei, kiadása 1.714,081 lei.

Az idegenek ellenőrzése

A havi jelentés felolvasása után dr. Popa György közjegyző, volt prefektus szólt fel: Az idegenek ellenőrzése ügyében kér felvilágosítást a polgármestertől. Tudvalevő, hogy a múlt év novemberében miniszteri rendelet jelent meg, amely kö-

telezi az előjárásokat, készítsenek pontos névjegyzékeket a hatáskörükbe tartozó község, vagy város összes polgáraitól, akik 1918. december 1-je előtt már a városban laktak. A listát közigazgatási úton a kifüggesztés és felelőzések beszedése után a miniszter végleg jóvá hagyja. Nagyon fontos, hogy a névjegyzékben mindenki benne legyen, mert aki kimarad abból, azt idegeneknek tekintik. Kérde a tanácsot, mit tettek eddig ebben az ügyben, mert a névjegyzék összeállítására adott határidő már lejárt.

Popovici prefektus: Egy későbbi távirati rendelet felfüggesztette ezt az intézkedést.

— Azóta megszavazták a polgárosítási törvényt és most várják a végrehajtási utasítást.

— Azt azonban vegye tudomásul mindenki, — mondja a prefektus, — hogy aki 1918. december 1-je után jött Nagyváradra, idegennek tekintik.

A kamara mai ülésén — mint Bukarestből jelentik — Budzagan parasztpárti a francia parlamentnek Besszarábia csatlakozásáról szóló törvény ratifikálásáért mond köszönetet és kéri, hogy a parlament is fejezze ki köszönetét a francia kamarának. Jorga, Bratianu, Pop-Csicsó és Joantescu felszólalásai után Orleanu elnök bejelenti, hogy táviratilag fogja üdvözlölni a francia kamarát.

Orleanu elnök a kamara határozata értelmében ma a következő táviratokat küldte Párisba:

lendő még akkor is, ha illetőségi bizonyítványt szerzett volna.

mert ez az illetőségi bizonyítvány érvénytelen

A váradai ipar és kereskedelem szomorú tükré

A havi jelentésre dr. Moskovits József reflektál. Szomorú tükré a nagyváradai iparnak és kereskedelemnek — mondotta, hogy 73 megszűnt iparrendéssel szemben csak 49-en kértek új engedélyt. Ebben a váradai ipar és kereskedelem szomorú hanyatlását látja.

Örvendek, hogy február hónapban a városi adókból és taxákból öt és félmillió lei befolyt, mégis meg kell állapítani, hogy ez az összeg is mutatja, mekkora megterhelés éri a polgárságot. Nemcsak a polgárságnak, de a tanácsnak és a prefektusnak is érdeke, hogy az elszámolások a nyilvánosság előtt történjenek meg. Az egyedüli ellenőrző szerv az a prefektus által is megerősített szakbizottságok volna. Ezeket a bizottságokat az utóbbi időben egyáltalán nem hívták össze. A város milliók faüzletet kötött, amelyről a pénzügyi bizottság nem is tudott. Nem vonom kétségbe a tanács jószándékát, de mi erről az erdőkitermelési szerződésről csak a lapok tudósításaiból értesültünk.

Az Egyesüléstér rendezésével kapcsolatban hallom, hogy csak a rendezés terve ötszáz ezer leibe kerül a városnak. Ugyan, mint a város minden polgára át vagyunk hatva attól a gondolatától, hogy öfelsége szobrának pompás, ragyogó környezet kell, de akkor, amikor a városnak mérnöki hivatala és kitűnő szépészek mérnöke van, ők is elkészíthetnék az új park terveit.

— Határozottan szükséges, — mondja dr. Moskovits, — hogy a szakbizottságokat igénybe vegyék, hiszen ezáltal a tanács és a prefektus felelőssége is kisebb.

A városi erdővétel

Popovici prefektus válaszul Moskovits felszólalására. Az iparrendélyek csökkenését a házalókereskedelem elhatalmasodásában és a pénzkriszisen látja.

— Az ismeretes erdőügyben — mondja, — dacára annak, hogy a tanács iránt teljes bizalommal viseltetnek, meg akartam nyugtatni a közvéleményt és négy fatermelő specialistát kértem meg, tanulmányozzák a Grünsteinnal kötött szerződést. Két napi tanulmányozás után Diósi Lajos és LaRoche azt a felvilágosítást adták, hogy a szerződés az erdőkitermelés menetének szigorú ellenőrzése mellett igen előnyös a városra és biztosítani fogja a tisztviselők olcsó faellátását.

— Arra a kérdésre, hol kell a szigorú ellenőrzés, azt a felvilágosítást kaptam, hogy az épületnél.

— A szigorú ellenőrzés mellett Grünsteinnak csak igen csekély haszna lehet.

A specialisták nyilatkozata reám meggyugtató volt és reményem, a közvéleményt is megnyugtattja.

Dr. Bucio polgármester dr. Moskovits felszólalására kijelenti, hogy a parkosítás tervéért az összes költségek nyolc százalékát kell fizetni, ami a másfélmillió költségnél mindössze százhuszezer lei lesz.

Mi az oka az iparhanyatlásnak?

Dr. Moskovits József: Az ipar hanyatlásának legfőbb oka, hogy az építkezések szűnnek, mert az építkezési ipar ötvenhét más iparágat is foglalkoztat. Az építkezések kivándorolnak és új tanoncok egyáltalán nincsenek. A gyerekek az utcán csavarognak és a jövő iparosnemek sorsa teljesen bizonytalan. Ilyen körülmények között nem lesz új iparosgeneráció. Ismereti dr. Moskovits, hogy eddig mit tett maga is az építkezés megindítása érdekében — sajnos, — eredménytelenül.

Meg kell hallgatni a szakbizottságokat

Popovici prefektus a maga részéről is kijelenti, hogy

feltétlenül szükséges, hogy a tanács mielőlt fontos kérdésekben határozza, hallgassa meg a szakbizottságokat.

hiszen ezáltal az ő felelőssége is csökken. A szakreferensek beszámolója következik. Az állami adóhivatal múlt havi bevétel 19 millió 350 ezer lei volt.

Néhány felelőssége letárgyalása után ért véget a közgazdasági bizottság ülése.

Megszökött a fogházból a hamisbankó-gyáros

Legalmas hajszá a Fő-utcán

Tegnap délelőtt tízezeróra után eddig még meg nem állapított körülmények között megszökött az ügyességi fogházból Brasnyó József. A szöktést azonban észrevették és az alarmozott fogháztörősg időzéstre indult a szökött r-bok.

Legalmas módon vette kezdetét a hajszá. Felbuzott revolverrel felszerelt fogháztörősg hajszolta Brasnyót, aki lélekvesztve futott a Köröhdön keresztül a Nagypiacra. Nagy tömeg kísérte az időzést és éppen ezért a fogháztörők nem merték használni fegyverüket.

A Nagypiacra azután ijeszteséppen a legelső lövés a fogháztörők, mire az agyonhajzott Brasnyó József megállt. Így sikerült elfogni.

Brasnyó József a hamis 500 leles papírpénz egyik forgalomba hozója volt. Gazdag szegedi paprikakereskedő, aki Farkas Lajos-ai és Bartha Béla temesvári kereskedővel együtt ült el a nagyváradai királyi törvényszék. Brasnyó Béla négy évi fegyházat kapott. Ugy látszik nem bíta már tovább a fogházat és így követte el megrögzötlen szökési kísérletét.

Körülnéz a pesti színigazgató

Óatos rezervitás és udariasság nyomta bélyeg a Bárdos Artur, a Renaissance-színház igazgatójának a nagyváradai színházban tett látogatására. Bárdos Artur csőtörtősen dalán érkezett Nagyváradra, este végignézte a "Ven gazember" előadást, pénteken délelőtt pedig leeresztett vasfüggöny mögött vett részt a próbakon. Feleségevel együtt mint szigorú professzorok ültek a villanylámpák alatt.

A színház egész művészi személyzetének érdeklődése mellett előbb a Trónörökösök próbáit direkt Bárdos számára egy nagy jelenetet.

— Most valami szerelmi jelenést szeretnék látni — mondta az igazgató ur.

A "Baccarat"-ot veték elő s megindult Bárdos kedvéért a színészekről a terhes, megedes skoremes szavak áradása.

Bárdos láthatóan kellemesen lepte meg a nagyváradai művészek teljesítményei. Munkatársainak ereket mondott:

— Nem fix szerződéseket kötök, hanem csak tájkozódni jöttem Erdőbe. Tudni akarom, hol kikre számíthatok abban az esetben, ha a Renaissance-színháznál valamelyik szerep kör megredesedik. Amit Nagyváradon láttam, igen kellemesen lepett meg. A "Ven gazember" csőtörtők esti előadása nemcsak a színészek tökéletes játéka miatt marad emlékezetes estém, hanem azért is, mert igen ritkán látni, hogy a közönség ily spontán lelkesedéssel, nyílt színi tapsokkal, hűtő kacagással, majd elfojtott sütiökökkel honorálja a művészek teljesítményeit. Az esti előadásban és a délelőtti próbában különösen négy művész játéka kötötte le minden izében figyelmet, akikkel terveim lesznek.

Bárdos egyelőre nem szeretné, ha a négy nevet megemlítenék, de nyílt titok, hogy Tóth Elek, Pogány Jankáról, Jókai Miciről és Harsányiról van szó. Természetesen nagy kérdés még, hogy a színészek a mai nehéz budapesti viszonyok miatt hajlandók lesznek-e a későbbi ajánlatokat mint magukra nézve elfogadhatóvá akceptálni?

Bárdos Artur különben tegnap délután Kolozsvárra utazott. Fix szerződéseket azonban ott sem fog egyelőre létrehozni.

„Dorian” Filmszínház.

Szombat — vasárnap

Kacagó est

Fatty, Chaplin, Zigottó és 7 felv.

Jön: Madame Sans Gène fia.

RÖFÜSÁRUK
szob- és cipész boltunk nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak
GUTTMANNAL (Nagypiaci sarok)
Vásznak batiszt színek óriási mennyiségben kátfarok.

SPITZER

női divat és confeotió modell különlegességek áruháza, Gráde-Hare — Nagyvárad, Calea Reale Ferdinand (Rákóczi-ut) 3. sz.

Szövetek

selymek, marocsinék, georgettek, oreppok, szadák, grenadinok és mindennemű női divat készek.

Felöltők

costumók, estélyi, utcai és házi ruhák, sport és leányka kabátok és blousok, párisi és bécsi modellek

Szaját angol és francia szabóság

Interiur „Alt-Wien“

Antiquitások

Márkás porcelán, kristály, keleti perzsa, régi butorok, kommod, vitrinek, szekretár.

Str. Calvin. Ritook Zi.-u. 30. I.

Rendben megy az idegenek jelentkezése

Tegnap kezdődött meg a sziguranáción az idegenek jelentkezése. Gussi Aurél sziguranca-főnök úgy osztotta be a jelentkezéseket, hogy az torlódás nélkül a legnagyobb rendben menjen. Dél előtt a külföldről most érkezettek jelentkezése és ellenőrzése történik, délután jelentkeznek a már régóta itt tartózkodó külföldi állampolgárok.

Három óra megtelt a folyosó. Az első nap az A, B és C kezdőbetűs jelentkezőket ellenőrzik. Elszedik az útlevéleket, azután hármassával szölitják be a jelentkezőket.

Öt-hat tisztviselő csak ezzel foglalkozik most. A jelentkezők iratait összehasonlítják a nyilvántartásokkal. Feljegyzik, meddig érvényes a tartózkodási engedélye, azután kiadják az iratait. A sorsáról majd később, az egységes rendelet alapján intézkednek. Természetesen tekintettel lesznek arra is, hogy az idegen állampolgár milyen pozíciót tölt be itt Nagyváradon és ebben a pozíciójában nélkülözhető-e, vagy sem.

A jelentkezés a legnagyobb rendben történik és néhány perc alatt mindenkinek elintézik az ügyét.

Gussi Aurél maga vezeti az ellenőrzés munkáját.

A szentelt víz se használ

Gyermekgyilkos anya a törvényszék előtt

A falu a bíróság előtt. Széles csipőjű fiatal asszonyok és roskadt derekú öreganyók. Szakadati románok. A vádlott husz éves lányasszony: Ileana Léval. Nagy bűne van, megfojtotta a gyermekét. Gyermekét, aki falu csufjára bűnebe fogtatott.

Ileana Léval nem tesz töredelmes vallomást, nagy kéka szeméi nem kénnek a bírótól esdőkön bocsánatot. Nem is rettegnek ezek a szemek. Inkább hideg számítás al várják az elkövetkezőket.

Tóth Györgyné taru vallomása van soron:

— Hármán voltunk a szobában, amikor Ionkát kínok lepték meg. Most menjetek ki, mondotta! Csak egyedül akart lenni, magában. Az anyja háromszor is benézett, ajgatást se hallottunk. Harmadikszor Ionka lent a földön fektűt és meg volt a gyermek.

Fogta a nyakát, mely csupa kék volt az ujjai helyén. Anya és gyermek dideregtek a meztelen földön.

— Mit csináltál a gyerekkel, ordított rá Tóth Szaveta, s beakarta tenni a gyermeket az ágyba, a meleg dunák közel.

— Hagyd a gyermeket, vigye el az ördög, felelte Ionka, ne tedd hozzám, nem kell! De az arva lélekért nem az ördög jött, hanem egy angyal, a halál angyala, mely égbe vitte őt...

Bondár Anna a nagyanya is tanu, így vall:

— A gyerek rosszul volt, alig élt. Gyorsan szakadtunk a szentelt vízzel, amely a másik szobában volt. A szentviz se használ.

A halottkém nyilvánosságért jelentette fel Ileana Lévalt a Todorescu ügyész vád- és dr. Marcus Péter védbevezető után a Marnea-tanács az összes enyhítő körülményeket figyelembe véve hat hónapi börtönnre ítélte a gyilkos anyát.

A verdikt után Ileana mélyet és megnyugtató lelegzett. A kezét összetette, talán egy főbázt is mondott gyorsan.

Bianu szenátor újabb vádjai

A szenátus mai ülésén a fáradhatatlan Bianu ismét felszólalt. Beszédében irredentizmussal vádolja a magyarok kulturális és kereskedelmi vezetőit. Beszédében megállapítja, hogy az erdélyi ipar kilencven százaléka zsidó kézen van, akik egyáltalán nem alkalmaznak román tisztviselőket és vállalataik nyereségét Budapesten költik el. E vállalatoknál csak a fizikai munkások soraiban találunk románokat. Akiiket rosszul fizetnek és sanyargatnak. Követeli, hogy a fatermelési üzemek működését nyomban szüntesse be akormány és addig ne is engedélyezze azt, amíg a nacionalizálás teljesen meg nem történik.

Vasiliu a városi és községi törvény késedelmé miatt szólal fel, egyben szövegesíti, hogy a köztisztviselőknek adott fizetésemelés teljesen rámege a most megszavazott házberemelésre.

Ezután a szenátus ratifikálta az 1917. év óta hozott rendelettörvényeket.

Balázs Ernő szenátor felhívja a kormány figyelmét az erdélyi vasutak rossz helyzetére és a székely körvasut sürgős javítását követeli.

Pteancu Sándor sajtópörei

Királyi amnesztia miatt nem tartják meg a tárgyalást

Érdekes, sőt mondhatni országos szenációja sajtópöri főtárgyalásra készült a nagyváradai törvényszék. A pör vádlottja, Cosma Nirva Traian, a „Beiusul” jónévű publicista-szerkesztője, s ugyancsak vádlottként szerepel egy másik cikkből ki-folyólag dr. Muntean István szentszéki ülnök is. A perelő az erdélyi iskolaügy to-tumfactuma: dr. Pteancu Sándor közok-tatásügyi vezérfelügyelő.

Cosma Nerva 1921 június 30-án a Beiusulba cikket irt Bihar kulturális zónája címmel. A cikkben több támadó kifejezés van, melyek Pteancu vonatkoz-nak, aki akkor még csak nagyvárad-i tankerületi főigazgató volt. Cosma Ptean-cu felekezeti iskola ellenes politikájával foglalkozik, s mint a Nagyvárad akkori közlése nyomán a magyar olvasó publi-kum előtt is ismeretes, Pteancu Sándornak magyar impérium alatti belényesi tanárko-dásával foglalkozik.

A cikket, tanügyi reputációját illető-leg, Pteancu rendkívül sértőnek találta, an-nál is inkább, mert Cosma szerint Belé-nyesben a vezérfelügyelő ellentétben mai politikájával, magyarbarátként mutatko-zott be.

Tekintve, hogy a sajtóköri főtárgya-láson

a bizonyítás kiegészítése érdeké-ben Goga volt miniszter, Giorogariu püspök és az egykori belényesi tanári kar is felvonultak volna

a mára kitűzött törvényszéki ülést orszá-gos érdeklődés kísérte. A sajtópöri főtár-gyalás azonban elmarad. Elmarad a miatt, mert a koronázási amnesztiával a törvény-szék megszüntette a sajtópört s a meg-szüntetést végzésileg közölte a pör érde-keltjeivel. Pteancu vezérfelügyelő a tör-vényszéki végzésben nem nyugodott meg, hanem felfolyamodással élt. Most ujra

a törvényszék kezében van annak felderi-tése, hogy a magyar uralom alatt tényleg folytatott-e, — Cosma szerkesztő állításá-nak megfelelően, — magyarbarát agitációt Pteancu Sándor belényesi tanárkodása ide-jén. Pteancu Sándorról ezt feltételezni — az erdélyi kisebbségi iskolák mai állapota után — szinte anakronizmus.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rágalmazási per Kun Béláék megszöktetése miatt

Megvádolt nemzetgyűlési képviselő

Budapestről jelentik: Gálócsi Árpád, az Országos Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke, a „Közérdeki levelek” című kéthetenként megjelenő folyóirat szerkesztője, a lap 1922. november 1-jei számában „Kommunista erkölcsök” cím-mel megjelent cikkében azt állította Pe-yer Károly nemzetgyűlési képviselőről, hogy Kun Béla és vezérkara az ő segítsé-gével tudott megugrani az országból. Peyer Károly rágalmazás címén beperelte Gálócsit, s az ügyet tegnap tárgyalta a budapesti törvényszék Seszták-tanácsa.

A tárgyalás folyamán védő ismertette Kun Béláék 1919. augusztus 1-én történt szökését. A tények köztudomásúak. 1919. augusztus 1-én a szovjet-kormány össze-bívtá az ötszáz-as katonas és munkástaná-csot és megalakult a Peidl-kormány, amely-nek Peyer Károly lett a belügyminisztere. Ez a miniszterium — mondja a védő — tárgyalta Kun Béláék megmentéséről. Azt határozták el, hogy két különvonatot indi-tanak, szalonkocsikat és ezeken küldik külföldre Kun Bélát és vezérkarát.

Másnap — fejtegeti a védő — meg is történt a jelentés, hogy Kun Béláék átmen-tek a határon. Akkor már tudták, hogy Kun Béláék ellen a határrendőrség haza-fias legénysége erősen fel volt zúdulva. Nem volt kizárva, hogy ha Kun Béláék a határra érnek mindannyiukat szétlépik, meglincselik. Petersen határrendőrségi pa-rancsnok csak úgy tudta lecsillapítani a határrendőroket, hogy felmutatta Peyer-nek ezt a táviratát, kijelentvén, hogy nem lehet tudni, jön-e más kormány s ezért a jelenlegi kormány rendeletéhez minden-ben alkalmazkodni kell.

Igy jutottak át a határon Kun Béláék minden bántódás nélkül. Négysszázhetven-öt ezer koronát elvettek tőlük a vizsgálat alkalmával, de magukkal vihettek huszon-öt millió koronát. Ezek alapján a védő kéri a valódiság bizonyításának elrendelé-sét.

Peyer védője felhozta, hogy nemcsak Peyer ellen folytatták le a nyomozást, de Garbaival, Heinrichel, Agoston Péterrel és másokkal szemben is. A nagyméretű éré-lyes nyomozás lefolytatása után a buda-pesti büntető törvényszék megszüntető határozatot hozott ügyükben, kimondván, hogy semmi részük nem volt Kun Béláék megszöktetése ügyében.

A bíróság nem hozott határozatot a valódiság bizonyítása kérdésében, hanem úgy döntött, hogy tanúsítványt rendel el az elévülts kérdésnek tisztázására, vagyis arra vonatkozóan, hogy Peyer mikor szer-zett tudomást Gálócsi cikkéről.

APOLLÓ MOZGÓSZÍNHÁZ

Ma szombaton utoljára

THEODORA

Sardou Victor történelmi regénye 9 felvonás és előjáték.

Jön: Dickens önéletrajza: Copperfield Dávid

Elsőrendű arankamentes **Ióhere és lucerna-mag,** frissen őrölt **buzakorpa,** leher bab, kicsiben és nagyban kapható bármily mennyiségben a **Banca Frontiera áruosztályánál,** Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 2. Telefon 610. Telefon 610.

Újból megindult a forgalom Arad—Nagyvárad között

Csütörtök este Szalonánál mintegy tíz kilométernyire fekvő Illye állomáson vasúti szerencsétlenség történt. Az Arad felől jövő, teljes zsúfoltságig megtelt személyvonat, téves váltó állítás miatt beleszaladt egy az állomáson vesztélgő tehervonatba.

Olyan hírek keringtek eleinte a városban, hogy több halott és tíz sebesült az újabb vasúti katasztrófa áldozata. A hírek — hata a jó szeszreccének — nem bizonyultak valóra. A szalonai állomárfőnökségről nyert értesülések szerint az összeütközésnek csak öt könnyebb sebesültje van és két kocsi meg a pályatest is megrongálódott. A nagyvárad-i forgalmi főnökségről bizottság szállt ki a helyszíre lovason forgalmi főnök vezetésével a vizsgálat lefolytatására.

A forgalmi főnökségtől nyert információk szerint a megrongált vasúti kocsikat már eltávolították a pályatestről és már tegnap este meg is indult a személyforgalom Arad és Nagyvárad között.

Dr. Popp János kamarai titkár Bukarestből Aradon keresztül tért vissza s az összeütközés szemtanúja volt. Az összeütközésről ezeket mondta a „Nagyvárad” munkatársának:

— Este 8 órakor az Arad felől jövő személyvonat Biharilije állomáson beleszaladt az ott vesztélgő tehervonatba. Az összeütközés oka az volt, hogy bár a személyvonat átadta a tilos jelzést, de a személyvonat nem volt petroleum s így az érkendő vonat vezetője nem láthatta a vonat sebességét, sem a vonatot nem állíthatta meg s így a vonat teljes sebességgel szaladt be az ott álló vonatra. A két vonat, két gép ütközött, ezekből 2 pakliocsi s egy másodosztályú kocsi összeütközött. Nehány sebesülés is történt. A petroleumhiány okozta az is, hogy a váltóór lámpája sem égett. Segélymozdony segítette ki az ottrekedt utasokat, akik fél tíz órakor jutottak Nagyváradra.

Vissza a bajuszhoz

A romániai Fodrász-újság harci riadót közl legutóbbi számában, ahogy ő kifejezi: vissza a bajuszviselettel.

Mi történt igazán barmokba, hogy a bajuszt kívánja vissza? Tudjuk jól, hogy a nyugati szokás vette le a bajuszt az emberek ora alól, a magyarok miatt nemzeti jellegű az oroszok ragaszkodtak s az oroszok ényomó törekvéseivel szemben a bajusz demonstráció eszköze lett. Emlékeztet, hogy II. Mátyás a nyílt lázadásban levő magyarok rokonzenét úgy akarta megnyerni, hogy bajuszt-szarkált eresztett.

Ma már nem bajusz tesszi az embert s a magyart s a borotvált felelő ajak higiéne és kényelem kérdése. Jó borotválnak kell lenni annak, aki a bajuszt is kilógatásul tudja bo- oivalni. Miért nem tessék tehát a fodrász-újság „vérbeli szarkatár”-nak? Ezeket írja:

Igen, magam is a bajuszviselet emberekhöz tartozom s valóságos ellenesége vagyok a borotvált, de legjobban pedig a nyírott bajusz viselésének különösen, ha azt látom, hogy az ismételenül van lenyírva. Tehát igenis hassunk oda vendégeink körében, hogy bajuszukat növeztessék meg, mert nemcsak, hogy nem szép viselés, de ártunk iparunk fejlesztésének és esetleg még bevételünknek is. Rátérve a mai fiatal segédmunkások szakképzettségére egy bajuszt nem képesek még (!) késm kötni, ha nagy ritkán az előfordul. Sőtől még szó sem lehet, mert nem látuk és bátoratlanok; pedig mily szép, ha egy bajuszt szépen felsütünk, de nem úgy, ahogy az általános bajuszsütést szokták végezni, mely szerint megfogjuk a bajuszt, a vassal lefelé fogjuk hajlítani és egy hunkát húzunk a vendég orra alá, amelyet részemről nagyon is ismételennek találak, hanem úgy, hogy a bajuszt a vassal fölfelé hajlítottuk s a végét, ki hogy szereti, aszerint tovább sűtjük a kitérüljék és nem látjuk, hogy az a bajusz sütvé volt, csak az, hogy szépen áll és ez telzik is a vendégeink és jobban is fizetnek, mert szebb és időt fogasztunk. Ilyen nem mindegy, hogy szép munkával pedig a vendégeket meg jobban megunkhoz láncoljuk és mert a bajuszunkat iszkora Alapítvány Könyvtár Központi Egyetem

mivel önámaguknak nem képesek hajuszukat tolatni. Ezekből kifolyólag igyekezzünk vendégeinket ismét rábírni, hogy bajuszukat növeztessék meg és azt mi, mint hivatali szakemberek, szépen gondozzuk, mert ha nem is egyéb, de az elismerés a miénk és nem a guny. Tehát jel-szavunk „vissza a szép bajuszviselettel.”

Eddig a „Fodrász” újság. Most már tudjuk, hogy tiszta szöveg érdekel vezető a bajuszviselet harco at, aki azt hiszi, hogy a bajuszviselet „magához láncol” a vendégeket. Jó, jó, de mit szólnak a borotvált ajkuk, akik nem akar- nek bajuszt viselni, hogyan tudja azokat kapaci- talni, hogy megnövezzék a bajuszt? Ravasz eset ez s most már tudni fogjuk, ha terjed a bajuszviselet, hogy honnan fu a szél.

Gyilkosság a templom külsőben

Véres dráma színhelye volt a torinói Santo Carno templom kapuja. Egy körülbelül harminceves nő, Maria Pellegrini Mignone, a templom kapuján egy gyászmiseről kilépő Montagnini Mirobella Krisztina grófnőre öt revolverlövést adott le, minek következtében a grófnő életveszélyes sebesülésekkel terült el a templom külsőben. Alig hangzottak el a revolverlövések, midőn nagyszámú embertömeg és husznál több rendőr álta körül a véres dráma színhelyét, hol kezében füstölő revolverrel még ott állott, halálal vívódó áldozata felett a merénylet asszony. Az első dolog az volt, hogy az öt sebből vérző grófnőt kórházba szállították, hol még mindig élet és halál között lebeg és az orvosok véleménye szerint felépü- lés nem is remélhető.

Ennek a véres tragédiának hosszú évekre visszanyúló regényes előzményei vannak. A gyilkos asszony, egy gyenge kis- nővési szőke nő, néhány évvel ezelőtt a torinói egyetemen a jogi tudományok hall- gatója volt. Ekkor ismerkedett meg egy Giacinta Festa nevű fiatal mérnökkel, aki- vel nemskára benső szerelmi viszonyba lépett. Pellegrini Mária bizton hitette, hogy a mérnök nőül veszi, midőn a fiatal- ember egy nap váratlanul eltűnt Torinóból, mindössze rövid levélét hagyva hátra, melyben arról értesíti a hűtlenül elhagyott leányt, hogy Rómában egy gazdag gyáros leányában eljegyezte magát. A leány nem sokáig busult hűtlen barátja után, hanem nem sokkal ezután férjhez ment egy Felice Mignone nevű kapitányhoz, akivel néhány évig boldogan élt. Az asszonynak azonban, úgy látszik, nem volt megírva a sora köny- vében a boldog házasság, mert négy évi házasság után egy nap a kapitány is elhagy- ta és miután egy torinói gazdag kereskedő leányát megszöktette, Amerikába hajózott át. A boldogtalan fiatal asszony, kinek ek- kor már gyermekei is voltak, mindent el- követett, hogy férje tartózkodási helyét felkutassa, de eredmény nélkül.

Ekkor váratlan dolog történt. Az as- szony első szerelme, Festa mérnök, egy- szép napon hirtelen megjelent Torinóban, miután az ő házassága sem volt boldog és azzal a gondolattal foglalkozott, hogy fele-

séértől elváljék. A mérnök meg is telene- dett Torinóban és régi barátjával új vi- szonyt kezdett. A mérnök azonban nem- sokára egy hangversenyen megismerkedett Montagnini gróf családjával. Ettől a nap- tól kezdve majdnem mindennapos vendég volt a grófi házban és az ismeretség nem- sokára addig fejlődött, hogy a mérnök, aki- válópőrt ekkor erősen szorgalmazta, meg- kérte Krisztina grófkisasszony kezét. Ezt az újabb nőülési szándékát természetesen gondosan eltitkolta barátja előtt. A vé- letlen azonban úgy akarta, hogy a mérnök- nek egy szerelmeslevele, melyet a grófnő- hoz írt, a boldogtalan és sokat csalódott asszony kezébe jusson, akinek lelkében et- től fogva egyre érelődött a bosszu gondo- lata. A boldogtalan asszony a rendőrség előtt tett vallomásaiban elmondta, hogy a grófnőt csak azért akarta megölni, hogy hűtlen barátjának nagy fájdalmat okozzon.

Vigadó mozgószínház

Szombat — vasárnap

Kettős műsor

VERA VIOLETTA

(A „Traviata” című opera filmet) a főszerepben: Pola Negri Varkonyi Mihály 5 felvonás

Dorian-film

A dajkák lorradalma

vígjáték 4 felvonásban

a főszerepben:

Huszár Károly-Ossi Oswald

A legelőnyösebben vásárolhat

Hajnal és Rózsa

vászon és lóí divat áruházaiban, Strada Josif Vulkan (volt Nagy Sándor-utca) 1 szám alatt

Menyasszonyi kelengyét, dantást asztalmenüt, rum- burgi len árukat, finom angol és francia zsephölket, zsebkendőket, sifon, sifon creton és baltst sifono- kat, opalt, grenadint, selyemfű „tuszt” fülgöny és ágytörte. — Paplan és madrac készítése el- vállaljuk. — Női és férfi szövet ösztályunkban ud- donságok naponta érkeznek. Üzenék és pontos kiszolgálás.

Esbernnyöt

minden kivételben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad

Str. Nicolae Iorga (v. Zöldia-utca) 8.

Behuzás gyorsan készül

Silberstein és Somló

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 18.

Költött szövött és rövidáru áruházunk
detail osztálya megnyílt!

Detail vevőink is nagybani árakban lesznek kiszolgálva.

Dr Gyárfás Elemér nyilatkozata az erdélyi magyarság politikájáról

A romániai magyar kisebbségi politika egyik leggyakorlatibb gondolkozása vezetőembere, Gyárfás Elemér dr. tegnap Nagyváradon tartózkodott. Gyárfás Elemérnek fölüeny helyzetet biztosít az erdélyi Magyar Párt többi tagjaival szemben hűsz esztendő politikai és publicisztikai működése. Gyárfás ugyanis még a világháború kitörése előtt azon kevés erdélyi urak sorába tartozott, akik európai felvilágosodottsággal követelték az akkor kisebbségben levő román nemzetiség számára ugyanazon jogokat, melyek ma a magyarság követelésévé nvergöldektek át. Amikor pedig a háború folyamán őt nevezték ki Küküllőmegye főispánjává, Gyárfás Elemér harcolt legélesebben a törvénytervezet ellen, mely a magyarországi választójog gyakorlatát az államnyelv bírástól akarta függővé tenni. Éppen, mert a kiváló politikusnak évekket ez előtt kialakult felfogását az idők fordulása csaknem minden vonalon igazolta, érdekességként tartottuk őt a kisebbségi kérdésben megszólaltatni.

Arra a kérdésünkre, vajon annyi programadás után mik most a Magyar Párt legközelebbi célkitűzései, ezt a feleletet kapjuk Gyárfás Elemértől:

— A Magyar Párt már annyiszor adott programot, hogy ma az ember szinte húzódozik minden kijelentéstől, ami programnak tekinthető. Szerintem nem mi szabjuk meg viselkedésünket, illetve tennivalóinkat, hanem körülményeink. Hol, milyen terepen kell erőnket kifejtenünk, azt mindig villanatnyi helyzetünk szabja meg. Ahol legális céljaink elérésére bármily halvány remény jelentkezik, ott kell résen lennünk mindannyiszor s ott kell érvényesülni annak a nagy erdélyi társulatnak, ami a mi politikavezetésünket a történelem tanúságai szerint mindig följel emelte a magyarországiaknak.

— A Magyar Párt, mint zárt politikai egység, eddig igen kevés eredményt ért el a kisebbségek javára. Egyes román pártokkal való kooperációk elősegítették az eredmények gyorsabb elérését? — kérdezte munkatársunk.

— Amennyiben a Magyar Párt kooperál többségi pártokkal, — igen. De hogy egyénileg lépjenek magyar politikusok román pártokba, az nem volna célavezető. A Hámonok (egy liberális párti magyar szenátor, A szerk.) abban a pillanatban meglevő kis süllyukat is elvesztik a többség felé, amint a román pártokba felszólítanak. Általában a mi utunk akkor lesz eredményes, ha helyes középúton vezet, a talpnyalás és a fölösleges harcokaskodás között. Önerzetes politikát kell folytatnunk, de azzal a nyugodt lelkiismerettel, amit a megváltozott államhatárai viszsonnyal történt őszinte megbarátkozás biztosít számunkra.

— A Magyar Párt azokban a napokban kötött paktumot Averescuékkel, amikor Goga Oktavián nyílt antiszemitizmust hirdetett Kolozsvárról. Ebből, valamint abból a tényből, hogy a néppárt s a Magyar Párt közötti megegyezésében említés sincs a zsidóságról, sokan azt olvassák ki, hogy a Magyar Párt mintegy ratifikálta azt a felfogást, mely a zsidóságot a magyar kisebbség tömegeiről leválasztandónak tartja, — jegyezte meg munkatársunk.

— Ez a feltételezés igazságtalan — mondja Gyárfás Elemér. — Hús éve foglalkozom politikával. Akkor is jogkiterjesztésért harcoltam, amikor mások szemében ez a harc a fajtam érdekeivel ellenkezőnek tűnt fel. Neveléséges volna, hogy most, amikor a jogkiterjesztés kiküzdése csak erősít bennünket, éppen oly helyről indulnának jogszűkítő törekvések, ahol én is jelen voltam. Mi nagyon jól tudjuk azt,

hogy ahol ma egyikőnket záriák ki a jogokból, ott holnap mireánk is sor kerülhet.

Munkatársunk végül a szenátus minapi ülésén elhangzott Majláth-féle beszéd ügyében kérdezte meg Gyárfás Elemért. A kérdésen Gyárfás szemellátható készséggel kapott:

— Nagyon örülök, hogy ezt a kérdést is fölvetette. A sajtó — bukaresti források nyomán — olyan színben tüntette fel az erdélyi püspök beszédét, mintha az az erdélyi liberális sajtóra akarta volna ráuszítani a kormányt. Erről szó sem eshetik. A püspök úr beszédét előre elküldötte hozzánk a katolikus státushoz. Így teljes egészében ismerem hiteles szövegét. A beszédnek ama passzusa, amely az osztályharcról szól, csak oly törekvések letörésére hívja fel a kormányt, amik gyűlöletet hirdetnek. Majláth éppúgy elítélendőnek tartja ezen a ponton az osztályharc bal-felölí kinövésait, mint mondjuk a fascizmust, vagy antiszemitizmust.

Gyárfás Elemér végül könnyvedebb témára tér át s jellemzésül annak, hogy egyenes politikáját mennyire egyensúlyozottan támadják jobbra és balról, nevetve meséli, hogy az Erdélyi Irodalmi Társaság legutóbbi tagválasztó gyűlése őt is elejtette mint: — „destruktív elemet!” ...

„Búcsumat fogadd szívesen, most meghalok...”

Egy husz éves fiu tragikus halála

Azt hibelné az ember, hogy a mai korban a szerelmi drámák olyan ritkák, mint a fehér holló. Ma a szerelmi élet ezer kis mellékutóján járunk, rohannak az emberek és ezeket az utcákat csak anyagi okokra visszavezethető viselkedések élénkítik. Szerelmi csodáshiból öngyilkos már régen nem volt senki.

Egy husz éves lakatos-inas, Kerekes Tihámér fordította fiatal szívének tegnapi éjszaka a revolvert. Öngyilkosságának oka: szerelmi bánat. Szíve szerelme, egy ugyancsak husz éves hívő leány, nem hallgatta meg és ezért tegnap éjszaka Sztaroveszky-u. 31. szám alatti lakásán szívenlőtte magát.

Két hónap óta készült a halálra Kerekes Tihámér. Nem akarta meghallgatni a hívő leány, aki fanatikus hittel minden szabad percében imádkozott. A Nick Carteren kibővült fantáziájú Kerekes Tihámér szeretőjévé akarta tenni a leányt, aki csak az imádsággal tudta parírozni a felviharzott kamaszságot.

Azután jött a vetélytárs, a két évvel öregebb, de hívő, komoly fiatalember. Kerekes Tihámérban akkor fogamzott meg a halál vágya.

Kerekes Tihámér tegnapi éjszaka megírta búcsúlevelét és piros tentával a szerelme verseket. Nem átkozódik, sok boldogságot kíván lelkijének és oda is írta a következő pontos dátumot:

„Búcsumat fogadd szívesen, két óra van, én most meghalok.”

A Biharmegyei kórházban még az éjszaka meghalt. Kihallgatni sem lehetett.

Levelei — egyetlen hagyatéka viseltes ingein és ünnepi ruháin kívül — már az olasz rendőrségen van. Beidéztek Iluskát is, akinek dióbarna szeme a halálba kergette Kerekes Tihámért. Ott adták át a neki címzett leveleket is, amely tizenkét oldalas és verse van írva. A búcsúlevél így záródik:

„Örökre itt hagylak, örökre elmegyek az isten még azt se írja fel tenéked, hogy lelkére halok meg egy szép barna lányunk. Azt sem akarom, hogy utadba legyek: inkább elpusztulok, fergek egyenek meg.”

Utolsó szavam, isten veled, pá édes, egyetlen szerelmem, Iluskám, a sir széléről küldi

Kerekes Tihámér.

Ma már nincsenek trubadurok, nincsenek

enyhe szívű várkisasszonyok. Iluska egy könnyet se ejtett. A vallásos hívő lélek se szólalt meg benne, csak a Nő, aki már lelki szemei előtt látta a virágos ablaku kis házat, amelyben Kerekes Tihámér vetélytársával fog élni.

A leveleket sem vitte el és ma biztos, nem megy a temetésre... (b. gy.)

Mit csinál a posta a lapokkal?

Mi nagyon örülünk, ha a „Nagyvárada”-t mennél többen olvassák. De — mondjuk őszintén — még sokkal szívesebben látjuk, ha különösen azok olvassák el a lapot, akiknek tulajdonképpen jussuk is van rá. Magyarral: fizetnek érte.

Hogy ezt a célt elérjük — beszéljünk egy kicsit iskolásan — megteremtettük az előfizetőnek nevezett egyéneket és rábizzuk a postára, hogy ezeknek az előfizetőknek vigye el az újságot. Nem ingyen kérjük mi a postától ezt a szívesseget. Megfizetünk érte, amikor a béléget ráragasztjuk. A postának minden országban az szokott a kötelessége lenni, hogy a küldeményeket a címzettnek vigye el és ne tartsa meg magának.

Mivel azonban a „Nagyvárada” kiadóhivatala csaknem minden nap kap panaszos levelet az előfizetőktől, hogy a lap nem jutott el hozzájuk és mivel mi minden nap, szinte gépiesen, leexpedialjuk innen a lapot: igazán komoly állampolgári gondot okoz nekünk az a kérdés, mit csinál a posta azzal a sok lappal, amit fölünk átvett, de a címzettnek nem juttatja el? Összegyűjtji, emlékül elteszi, a tisztviselőknek tisztesemelés helyett pótlékul adja, vagy befűt vele hidegebb napokon, ha nincs elég fája?

Keserű trefa ez, hiába. De már nem tudunk egyebet tenni, mint eltanyalodva nevetni, ha olvassuk az idezőzőlő leveleket a posta kézbesítés botrányairól. Mert ne méltóztassék azt hinni, hogy olyan községekben nem kapják meg a lapokat, ahol nincs posta, vagy amelyek az isten háta mögött fekszenek? Egyik vasközi előfizetőnk írja:

„A lapot későn kapom, vagy egyáltalában meg sem kapom.” Tetszik érteni? Vasközn, járás székelyen, amelynek naponta két vonata is van. Vagy például egy ur Magyarcsékeről azt kesergeti: „Tekintettel, hogy a címre érkező lapokat oly ritkán kapom meg rendes időben, sőt hetekig tartózkodnak 1—2-szer, egyáltalában nem kapom...” Magyarcséke tudvalegyőleg egy órányira fekszik Nagyváradtól, szintén a vasut mentén.

Egy gör. kel. lelkész — igen tekintélyes román ur — a kinek a lapot szintén egyik leggyorsabb biharmegyei mezőváros postájára küldjük, igen jó humorral írja nekünk a következőket: „Már több ízben személyesen panaszkodtam, hogy becses lapjuktól alig kapok egy hét alatt egy-két számot, úgy, hogy azt hittem már nem is küldik. De miután a hét derekán az előfizetési határok kiegyenlítésére szólítottak fel, látom, hogy mégis csak meg kellene kapnom a lapot...”

Ha a nagyváradi posta vezetősége érdekli, akkor ezeket a leveleket rendelkezésére bocsátjuk. Nekünk pedig legalább azt mondand meg a posta, hogy ő mit csinál a feladott, de ki nem kézbesített lapokkal? Hogy legalább tudjuk mi is.

* Zsebmennetrend tavaszi kiadása kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

Aszódinál olcsó purimi vásár

Mézédes piros narancs, malaga, datolya, füge, apró szőlő mazsola, magyó, dió, mandula friss dióból, méz, főző csokoládé, saját törésű porcukor, mák frissen darálva, vaj és friss kóser Ceresz

Aszódi, Sas-palota

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat d. u.: A Jégcsap, bohózat-ujdonság, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Pompadour, 11-szer, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Vasárnap d. u.: Vén bakancsos és fia a huszár, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Pompadour, 12-szer, bérleten kívül, rendes helyárakkal.

Hétfő: A vén gazember, ujdonság 3-szor, bérleten kívül.

— **Pompadour.** A színházi idény operettszerűen Fall Leó csodaszép zenéjű Pompadourját szombaton este 11-edszer és vasárnap este 12-edszer tüzte műsorra az igazgatóság. Amire még nem volt példa, eddig tíz zsúfolt ház tapsolta végig a stilsosan beállított előadást, amely a közönség legnagyobb elismerésével és tetszésével találkozott. Pompadourt Kovács Kató, a többi vezető szerepet Zilahy Irén, Kertész Mancsi, Békési, Misoga, Madas, Galambos, Földes, Vigh és Sorri játszáka. A rendező Hetényi, a zenekart Szatlmáry Kornagy vezényli.

— **Vén gazember.** Hétfőn este harmadszor kerül előadásra Mikszáth Kálmán regényéből, Harsányi Zsolt pompás átdolgozásában a Vén gazember vígjáték, a címszerepben Tóth Elekkel, a többi szerepben T. Pogány Janka, Benes, Zilahy Irén, Fratta, Harsányi, Madas, Békési.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután a Jégcsap, mérsékelt helyárakkal, Jósika Mici, Kissné, Tóth Elek, Földes, Sorri, Madas, Harsányi, Galambos és Berengyel. Vasárnap délután a Vén bakancsos és fia a huszár, énekes népszimű lesz mérsékelt helyárakkal az eddigi szereplőkkel.

— **Uferini a színházban.** Hétfőn délután 5 órakor, hétfőn este fél 11 órakor, kedden fél 6 órakor és kedden este 9 órakor Uferini és társulata a színházban nagy részben új műsorral tartják előadásukat, amely sok meglepetéssel fog szolgálni a közönségnek. Csodálatos mutatványai között szerepelni fog a színház kedvelt komikusának, Misoga Lászlónak eltűntetése is. Az Uferini előadásokra a jegyeket már reggeltől kezdve árusítja a színházi pénztár.

UFERINI

Kath. Kör **Jegyek Hegedűsnél**

HETI MŰSOR:

Szombaton d. u. 4 órakor: Uferini, 12-szer, mérsékelt helyárakkal.

Szombaton: Uferini, 13-szor, rendes helyárakkal, este 9 órakor.

Vasárnap délután 4 órakor: Uferini, 14-szer, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap: Uferini 15-ször, rendes helyárakkal, 9 órakor. Utolsó előadás.

Hétfő: ?

Kedd: ?

Előadás a Katholikus Körben.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknél

* Nagy harisnyavásárt rendez a Fischer áruháza Sas-passa, azon célból, hogy mindenkinek módjában álljon meggyőződni arról, hogy Fischer áruházának harisnyái a legjobbak, az árai pedig olcsóbbak, mint bárhol. A cég el van ismervé, hogy csak a legjobb és tartós minőségű árukat tart raktáron, miért is olvasóink figyelmébe ajánljuk, hogy vásárlásaikkal bizalommal kereshetik fel ezen céget.

* Modell-kalapok Moskovits Etelkánál

* Matyó-terítők, diványpárnák, abroszok, filék, milliók, stórok, ággyerítők, kötött, horgolt és receterítők aranyban, selyemben, órány és typonekkel és mindenféle tenerifa, horgolt és kötött motívok, rojtos selyem kendők, plüss abrosz, hozzávaló szövettüggönyvel nagyon jutányosan eladók Weinbergerné Str. Mo-nastrii (Zárda-u.) 1.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

SENKI FIA

— REGÉNY —

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

— Nem hallottam.

— Nahát tudakozdij utána; azaz ne tudakozdij, mert az nem tanácsos, hanem majd elmondom neked én. Ilyen kényes és diszkrét ügyekben ez a firma a legelőkelőbb. Amennyi bajba jutott embert mi már átszállítottunk az új világba, kitenne egy címtárt, egy vaskos kötetet. Szövetkezeti igazgatók, sikkasztó pénztárnokok, eladósodott katonatisztek, kaszinóból kigolyózott mágánások voltak az üzletfeleink, kiknek a fél lába már a börtönben, vagy a Szent Mihály lován volt, de cégünk segítségével a Cunard Line hajóival, szerencsésen átjutottak a nagy Óceánra. Amerika szabad földjére. Te és társad, vagy társaid is átvitorlázhatsz egész kényelmesen, minden kellemetlenség nélkül.

— Kedves cimborám, te benned biztam eleitől fogva. Nem hiába gondoltam én rögtön te read, édes Ciril! Hiszen gyerekkorom óta rokonszenveztem veled. Emlékszel, emlékszel?...

— Nem emlékszem én édes Micukám semmire, csak erre a te ügyedre. — szolt ridegen Bugovics.

— Megfizetem a fáradságodat Ciril, megfizetem urasan. Kapsz tőlem most ezer forintot az előleges költségekre, s ha kezeim közt lesznek az útlevelek, akkor kapsz még két ezret.

Bugovics összeráncolta a szemöldökét, vette a kalapját és így szolt: — Isten veled Micul!

Erre Csótár megragadta a karját és izgatottan így kiáltott: — Az Istenért, talán megharagudtál? Hova mész?

— A rendőrségre.

— A rendőrségre? Miért?

— Hát azt hiszed, hogy én balek vagyok, hogy nem értek az üzlethez. Hiszen édes barátom, a te fejedre, a nyomravezetőnek éppen három ezer forint van kifizetve, amennyit te most nekem egy veszedelmes és nehéz munkáért kínáltál. Miért kinlódjak én egy ilyen piszkos ügygel, miért legyek a büntársad, mikor ha feljelentelek, becsületes úton is megkereshetem ezt a piszlicsár kis összeget.

— Na, na Ciril ne siess. Ül le. Hiszen nem az utolsó szót mondtam ki, hiszen tárgyalhatunk a dologról. Parancsolj, gyujts rá!

Ezekre a békítő, dédelgető szavakra leült Bugovics, kivett ismét egy cigarettát, rágyujtott és az ezüst tárcát szó nélkül zsebrevágta.

— Jól van, hát tárgyaljunk. Mennyit is emeltél te el a tasvári Népbanktól?

— Hatvanezer forintot.

— Nem jól emlékszel, Miklós.

— Kérlek, kérdezd meg a társamtól Szmolenszkytól, akivel osztozkodtam, ő is harmincezret kapott, én is.

— Tehát azt is becsaptad. Várijál csak mindjárt megmodom én pontosan. Ezzel

elővette zsebéből rongyos fekete bőrtárcáját, abból előkotorászott egy tenyérnyi nagyságú újságpapírost és olvasni kezdte: „Gyujtogató betörők Tasváron stb. stb. ... Az elvetemült gazemberek magukkal vitték a Népbank összes pénzkészletét, 175.000 forint bankó pénzt és 245 darab aranyat! ... Ez az igaz édes cimborám. Tehát ne akarj engem is becsapni. Röviden megmondom neked, mennyibe kerül az a három útlevele! Azokért fizetni fogsz összesen hetvenöt ezer forintot.

Erre Csótár Miklós elsápadt és a szívéhez kapott.

— Na, ne kapkodj a tárcád után, nem kell az egészet előre kibáznai. Most átdadsz nekem száz forintot, hogy beutazhassak Budapestre, — mert nekem egy krajcárom sincs — azután ott felkeresem cégtársamat Krasovics Arzént, ki a belügyminisztérium útlevélosztályánál napidíjas irnok, ő három nap alatt elintézi a tíz útlevelet, én kihozom magammal és átadaskor fizetsz még hetvennégyezerkilencszáz forintot.

(Folyt. köv.)

Szilágyi Ernő

selyem és nőidivat különlegességek áruháza

Oradea-Mare, Bulew Regele Ferdinand (Rákóczy-ut.) 3

a legutolsó divat különlegességek

u. m selyem csipke szalag, harisnya, zsebkendő, belső árúk: valamint a legszebb creppek és grenadinok oriaszi választékban raktárra érkeztek.

A gazdaközönség szíves figyelmébe!

Megérkeztek a valódi erfurli fajtisza gazdasági konyhakerti és virág-

MAGVAK

Dell'Ortó Károly

Erdély legrégibb és 74 év óta fennálló magkereskedésében, ahol minden minőségben nagyban eskicsinyben jutányos árban kaphatók.

Szolid, pontos kiszámítás!
Oradea-Mare, Piața Unirii (Szent László-tér) 5. sz.

Angol szövetek gyári árban

DAYRAL & TAUBER Ltd. London

Nagyromániai vezérképvelet és főlerakat

Deutsch posztóáruház

Str Avram Iancu (Kossuth-u.) 1.

Kiárusítjuk

Címre figyelni

helyszüke miatt régi rak-tárunkat gyári áron alul.

Címre figyelni

ILJONTSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félre
240 lei, negyedévre 120 lei, egy óra 40 lei; vidéken
egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei,
egy óra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal
és a Megadus Hirlapjára, (Telefon 13—01.)

Ma este UFERINI

* Szombat, vasárnap délután 4 órakor
mérsékelt helyarákkal előadást tart az
Uferini-társulat a Kath. Körben.

* Budapestén nyolcezer vasmunkás
sztrájkol. Budapestről jelentik: Ma a déli
órákig körülbelül nyolcezer vasmunkás
hagyta abba a munkát. A mozgalom oka
az, hogy a munkások keveselték a munka-
adók által fölajánlott huszonöt százalékos
béremelést.

* A filharmoniai társaság felkéri tag-
jait, hogy tagsági igazolványukat a helyi
kijelölése végett mielőbb bemutatni szives-
kedjenek (Vidor Str. Regele Ferdinand 2.),
mert a jegy elővétele tömegesen történik s
a tagoknak biztosított kedvezmények csak
a hangverseny napjáig vétetnek figye-
lembe.

* Purim-est. Holnap este tartja a
„Zeiré Mizrahi” jól előkészített purim-
estjét. Az előadás a Kereskedelmi Csar-
nok dísztermében pontosan 9 órakor ke-
zdődik a következő műsorral: Prolog: Gisz-
kalay János. (A szerző erre az alkalomra
írta és személyesen adja elő.) Jiddis-duett:
Juszt—Guttman. (Ének és tánc.) Betho-
ven: Adur quartett. Vomaeska József,
Krámer Ödön, Boskovits és Grüberg Sán-
dor. Tükör előtt. Tréfa egy felvonásban.
(Dénes Jenő főszerepben.) Alkalmi be-
széd: Dr. Várady Ödön. Héber ének: János
Junger. Tréfás quartett: Vomaeska—Krá-
mer—Boskovits—Grüberg. Magánszám:
Dénes. Goldfaden: Kunclemel jiddis élet-
kép 1 felvonásban, 6 szereplővel. Izletes
és kóser buffetről gondoskodva van. A ki-
szolgálást Várad elit zsidóasszonyai és
leányai fogják végezni. Jegyek mérsékelt
számban a pénztárnál kaphatók.

* „A Biharvármegyei Orvos-Gyógy-
szerész és Természettudományi Egylet” f.
hó 15-én, azaz szombaton délután 6 órakor
a bábaképzede tantermében tartja rendes
havi szakülését, melyen dr. Molnár Vilmos
ur az Insulinról fog előadást tartani.

* Munkások, szombat este 9 órakor a
Kath. Körben tartandó Uferini-előadás-
kon 50 százalékos kedvezményben részesül-
nek a tagsági igazolvány vagy munka-
könyv felmutatása ellenében.

* Halálozások. Özv. Stiedl Rezsónét
súlyos csapás érte, szeretett fia, Stiedl
József 18 éves korában elhunyt. Temetése
ma, szombaton délelőtt fél 11 órakor meg-
yégbe Körös-utca 67. sz. gyászhatól.
Özv. Illés Iliáné, szül. Lukács Ilona
71 éves korában elhunyt. Temetése ma,
szombaton délután 2 órakor meg-
yégbe az elmekórház halottas házából.

* Szigoruan büntetik, aki lépésért ad vagy vá-
sárol lakást. Megírjuk, hogy Popovici Miklós dr. pre-
fektus, mint a lakásbizottság elnöke, felhívást bocsá-
tott ki Nagyvárad összes háztulajdonosaihoz és bér-
lőkhöz. Felhívja a bizottság a város területén lévő
összes háztulajdonosokat és bérletet, kiknek házá-
ban, illetőleg lakrészében tisztviselő, tiszték vagy
bármely más állami alkalmazottak laknak, hogy 10
napon belül a külföldi felelősség terhe mellett
írásban jelentse ezt be. E jelentésben pontosan fel-
tüntetendő a háztulajdonos vagy bérlet neve, akinek
az illető tisztviselő, tiszt stb. lakik — utca és ház-
szám — a tisztviselő, vagy tiszt neve és állása, to-
vábbá, hogy milyen lakást vagy lakrészét foglal el.
Felhívja a bizottság továbbá a háztulajdonosokat és
bérletet, hogy az 1924 február 1 óta megírt és a
jövőben megírt minden lakást vagy bármely más
lakásul szolgáló helyiséget a megírtésként vagy a
tudomásra jutástól számított 24 órán belül a bizott-
ság irodájában, Teleki-utca 3. földszint, jelentse be.
Lakást lépésért megvenni, vagy ily módon bérbe-
adni szigoruan tilos. Senkinek lakást bérbe adni,
bérbe venni, vagy elfoglalni nincs megengedve
mindaddig, míg azt a bizottságnak be nem jelenti és
illetve meg azt a bizottság jóvá nem hagyja. Aki la-
kást a bizottság tudta és jóváhagyása nélkül elfog-
lal, azt mulasztásért a bizottság kilakoltatja, azt pe-
dig, aki bérbeadja, megrendbírásgólja. A régebben

rekvírált butorozott szobák havi bérét a bizottság
1924. évi február hó 1-étől kezdődőleg szobánként
minimálisan 200 lejben állapítja meg, azzal, hogy a
mellett kérhető a butorozott szobák bérének teleme-
lése. Ezen bér ellenében a bérbeadó csak a szük-
séges butort és ágyneműt köteles adni.

* A Prometheus bánya áldozatai szá-
mára az adományok a munkaiügyi felügye-
léséghez kezdenek érkezni. Eddig a követ-
kezők küldtek adományokat: Munkaadók
Szövetsége 1000, Dr. Deákó fogorvos 120,
Heller és Deutsch 500, Schwartz László
gimnázista gyűjtése 1850, Erdős Iván 100
lejt.

* Miért lett öngyilkos Max Linder és
a felesége. Az erkölcstelen film, Madame
Sans Gêne, a legszebb olasz filmszínész-
nő alakításában. A film az orvostudomány
szolgálatában, sztrájkba lépnek az ameri-
kai filmgyárak, Chaplin Boxpárba, Grif-
fith életveszedelembe. A filmprimadonna,
akinek sofförje előtt egy millióst és
számos érdekes illusztráció a tartalma a
ma megjelent szenzációs számú „Film
Riport”-nak. Kapható az összes újságáru-
soknál.

* 50% kedvezményben részesül min-
den munkás szombaton este 9 órakor a
Kath. Körben tartandó Uferini-előadás-
sokon.

* Iparos-gyűlések. Az Ipartestület Elnö-
kéje tudomásra adja, hogy a kovács, kocsí-
gyártó, kerékgyártó és szatleriparosok 16-án
vasárnap, a husiparosok 18-án kedden tartják
fontos ügyben gyűlést. Felkéri még az el-
nökség az összes iparosokat, hogy 160 lei tag-
sági tartozásukat minél előbb megfizetni szí-
veskedjenek.

* Magyar tenyészállatokat exportálnak az utód-
államokba. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesü-
let e hó 16 és 17-én rendezte a 33-ik évi tenyész-
állatvásár-kilátást. A külföld szempontjából azért
van különösebb jelentősége a kiállításnak, mert a
magyar kormány a tenyészállatvásárt és kiállítást
exportvásárlási joggal ruházta föl. Erdély, Szlovensz-
kó, a Bánt és a Bánság, valamint a horvát gazdák
most kormányaiknál sürgetik az engedélyt a Ma-
gyarországban vásárolt tenyészanyag sima beszállí-
tásához.

* Férő- és nőalakokat foglalt Moskovits Etelka.

* Bartók Béla zongoraművész kon-
certje 22-én, szombaton este 9 órakor a
Kath. Körben. Jegyek a Musicában.

* Megkezdődik a magyar—olasz és az
utódállambeli hősi halottak kicserélése.
Budapestről jelentik: Áprilisban megke-
zdődik a magyar—olasz, valamint az utód-
államok hősi halottainak kölcsönös kicse-
relése. Az idegen harcosokról névsorok
készülnek.

* A detronizált kalifa politizál. Genf-
ből jelentik: A kormányt kinosan lepte
meg, hogy a kalifa manifestumot intézett
a mohamedán néphez, melyben törvényte-
lennek nyitvánítja Angora határozatát. A
detronizált kalifa ezzel megszegte azt az
ígéretet, hogy nem politizál.

* Kereskedők kongresszusa a Csar-
nokban. Erdély és a Bánt összes kereske-
dő testületei a Csarnok nagytermében va-
sárnap délelőtt 11 órakor országos kong-
resszust tartanak az új lakbértörvénynek
a kereskedők üzlethelyiségeire vonatkozó
rendelkezései tárgyában. A Csarnok fel-
kéri összes tagjait, hogy a kongresszuson
teljes számmal megjelenni sziveskedjenek.

* Minden jó gyermek ott lesz a baba-
bálon! Április 30-án délután 5—9-ig a
Kath. Körben.

* A detronizált szultán-család gyász-
Budapestén. Budapestről jelentik: A ma-
gyar fővárosba a napokban megérkezett a
detronizált régebbi szultánnak, Abdul Ha-
midnak fia: Abdul Kadir családjaival. A
Bristol-szállóban szálltak meg. Tegnap-
előtt reggel a házban pár hat hónapos kis-
gyermek született. A szultán családja ma
először a Magyar Királyság területén.
Közvetlen központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Holnap este 9 órakor Keresk. Csarnokban nagy

Purim-Est

Jegyek kaphatók a pénztárnál

Megérkezik eredeti angol szövel-
különlegességeink.

PACSAY és CZITROM
uri szobák, Strada Csengeri-utca 1.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Értesítés!

Bécsi AUGUST ROTH karmestert és
elsőrangú szalonzenekarát sikerült a

Palace-kávéház

tulajdonosainak rövid időre nagy ál-
dozatok árán prolongálni, hol estén-
ként tartja művészi hangversenyét!

Női és férfi fehérnemű a legolcsóbbak
Fióküzlet SAS-PASSAGE

„HERCULES”

* Alarcos purim-estély a Csarnokban. A zsidó kórház támogató hölgyek bizottsága nagy buzgalommal készül a március 22-én, este a Kereskedelmi Csarnokban rendezendő nagyszabású alarcos és másos Purim-estélyre. Az estély tiszta jövedelme a zsidó kórház felszerelésének gyarapítására szolgál és már ezért is bizonyos, hogy a város egész zsidó társadalma ott lesz.

* Megzavart betörők. Tegnap éjszaka Pap József rendőrkapitány ellenőrző körútján akkor zavart meg két betörőt, amikor a Halász-utcaán lévő Coszta-féle üzletet ki akarták rabolni. A betörők elmenekültek.

* Borbély és manikűr-munkások folyó hó 16-án délután 3 órakor fontos tárgyakban a Transilvania kávéházban tárgyalást tartanak. Megjelenést kér a vezetőség.

* Tavaszi divat szövet-vásár Rimanóczy-utcaán Kertész Reklám üzletében, ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható.

* Kifosztottak egy fűtőcai üzletet. Tegnap éjszaka eddig még ismeretlen tettesek kirabolták a Ferdinánd király körúton lévő „Sikk” cipőüzletet. A betörők az üzlet udvarra eső falát bontották ki és így jutottak be a helyiségbe. Az eddigi megállapítás szerint, 25 ezer lei értékű kész cipőket és bőrűt raboltak el. Az olasz rendőrkapitány megindította a nyomozást.

E hó 15-ig lart még a nagy elárulás a Consum Áruházban

Reg. Ferdinánd (Rákóczi)-ut Széchenyivel szemben

* A Biharmegyei Népbank r.t. felkéri a Keleti Bank r.t. és a Belényesi Népbank r.t. részvényeseit, hogy részvényeiket az intézet Cosbuc (Szalárdi) utcai helyiségében folyó hó 14-től 20-ig Biharmegyei Népbank r.t. részvényekre kicseréltetni szíveskedjenek.

* Mária csemege I. drb. 5 lei Benedekné

* A tavaszi szezon Alföldy László és néze március hó 15-én, szombaton megkezdődik. (Beöthy Ödön-utca 2.)

LEGUJABB

A kisanant aláírta a magyar szanalási tervezetet

Genf, március 14. A kisanant képviselői péntek délelőtt aláírták a magyar pénzügyi szanalási tervezetet, amit a főhatalmak már régebben aláírtak.

Poincaré diktatóri tervei

Londonból jelentik: A Daly Herald — Macdonaldhoz közelálló organum — leleplezéseket közöl Poincaré állítólagos, diktatórikus terveiről. A lap szerint Poincaré vasárnap titkos minisztertanácsos Millerandnak tervet mutatott be, mely szerint a szenátus ellenállását könnyen leszerelte és a nemzetgyűlést Versaillesben összehívta volna. Poincaré a pénzügyi helyzet megmentése céljából diktatóri hatalommal ruházták volna föl. A hadügyminiszter minden katonai előzetes intézkedést megtagad az államesély előkészítésére. Hétfőn a leplezett parancsokat kiküldötték a Páris környéki parancsnokságoknak. Ezeket a parancsokat csak az ostromállapot kihirdetésekor lehetett és kellett volna felbontani. Poincaré azonban a köztársaságot teljesen eltávolította a hatalomtól, sőt a hadügyminisztert is eltávolította a hatalomtól.

SZÉPSÉGHIRÁIT tökéletesen eltávolítja a szeme körül, szemöldökét végleg, utónymot nélkül D. Sternberg Helén kozmetika: in tételében, Mária Királyné (Bemer)-tér 3. L. a. u.

sasági ellenzék fegyveres ellenállását tartva, földadta a tervet.

A német sajtó helyesli a birodalmi gyűlés fölösztatását

Berlinből jelentik: A birodalmi elnök azzal a megindoklással, hogy a többség által követett út a népet romlásba vitte volna, a német birodalmi gyűlést feloszlatta. Ezt a lépést a berlini lapok általában helyeslik. A meggyőződés az, hogy a nehéz helyzetből a szabadságnak csupán ez az egy módja volt. A kormány időközben megszilárdítja a márka árfolyamát, külföldi kölcsönt szerez és igyekszik megállapodásra jutni Franciaországgal. Szakértők véleménye szerint az új választások a május 4—11-ig terjedő időben lesznek.

SPORT

— A vasárnapi futballmérkőzések csapatait a sportegyesületek már összeállították. A Törekvés a következő összeállításban áll ki: Feldmann, Bartha, Székely, Major, Nagy I., Sternberg, Grósz, Ströck, Róth, Köller, Nagy II. A Makkabea felállítása: Fischer, Klein, Goldstein, Kis Kinigli, Weisz, Löwi I., Schwartz, Hitner, Grünfeld, Maxi, Löwi II. — A NAC felállítása: Jakobovits, Kajla, Markovits, Kovács, Kinigli, Csillag, Csiri, Strasser, Brida, Rónai, Drescher. A NSC felállítását még nem közzétették.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Előfizető leánya. Adjon fel apróhirdetést a „Neues Wiener Journal”-ba. Mellékelje a pénzt a borítékban, egy apróhirdetés 30—40 leibe kerül. N. W. J. Wien, Stadt Schulerstrasse No. 9.

MOZI

— Az Apolló mozgószínházban ma, szombaton Sardou Viktor történelmi regénye: Theodora, 9 felvonás és előjáték, utóljára kerül vetítésre. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor, a 3 órás előadás mérsékelt helyáru. Jön: Az idény legnagyobb irodalmi szenzációja: Dickens önéletrajza, Copperfield Dávid.

— Pola Negri, Várkonyi Mihály, Ossi Oswald, Huszár Károly egy műsorban. A Vigadó mozgószínházban szombaton és vasárnap kettős műsor keretében színe kerül a „Vera Violetta” című 5 felvonásos dráma, a főszerepben Pola Negrirel és Várkonyi Mihállyal. Ezt megelőzi „A dajkák forradalma” című 4 felvonásos vígjáték, a főszerepben Ossi Oswald és Huszár Károly (Pufi). A fél 4 órás előadás mérsékelt helyáru.

— Ö, Fatty, Chaplin és Zigottó a Dorian filmszínházban. Szombaton és vasárnap kacagató est keretében a négy legkisebb.

Egyedüli üzem, hol a Lizré kalapokat átalakítjuk és minden színre festjük.

Bást kalap 100 Lei
Tagál kalap 220 Lei
Lizré kalap 300 Lei
Ramaye kalap 350 Lei

30—100 százalékkal olcsóbb mint bárhol Spatre, drót, selyem, bortni, stb. összes női kalap kellékek.

KÖNIG KALAPGYÁR

Strada Sfântul Ladislau (volt Körös) utca 16. szám alatt.

válóbb filmkomikus játszik a Dorian filmszínházban. A 3 darab 2 felvonásos és egy darab 1 felvonásosból álló műsor a négy híres komikus legmulatságosabb darabjai közül való. Jön: „Madame Sans Gêne fia”. Napoleon leghíresebb szerelme, filmen.

KÖZGAZDASÁG

Mit végzett az erdélyi bank-szindikátus nagyváradai gyűlése

Az erdélyi bankszindikátus nagyváradai ülésének munkarendjéről és tárgysorozatról beszámoltunk már tegnap. Magát az ülést csütörtök délután tartották meg Gyárfás Elemér dr volt főispán elnöke alatt.

Az értekezlet este kilenc óráig tartott és az teljesen bizalmas jellegű volt, úgy, hogy csupán csak az ülés lefolyása után adott Sulyok István dr titkár meg lehetőségen szűk információt a sajtó számára.

Elmondotta, hogy a román—magyar gazdasági tárgyalások ügyében memorandumot készítettek és azt a kormány elé terjeszti a szindikátus. Száztizennyolc erdélyi pénzintézet 79.477.000 valorizált koronát követel különböző magyarországi bankoktól, míg a magyarországi bankoknak erdélyi bankokkal szemben fennálló tartozása 28.000 valorizált koronára rug. Szóba került a zugbankárok ellen teendő retorziós lépések, az usztoratörvény módosítása és tárgyalták a szatmári pénzpiac legutóbbi megrázkódtatásával kapcsolatban, hogy milyen intézkedéseket tegyenek, hogy a jövőben ilyen esetek elkerülhetők legyenek.

Felvettek a szindikátusba tizenkét kisebb erdélyi bankot. Megszervezték végül a szindikátus nagyváradai körzetét, amelynek elnöke már régóta Horváth Árpád dr, míg titkárául Adorján Armin drt választották meg. Hangsúlyozták elejétől fogva, hogy a Banca Nationala és a szindikátus között a viszony tökéletesen jó és az összhang kifogástalan.

— Ideiglenesen nem lehet lemondani az ipari jogokról. A pénzügyigazgatóság adókövető bizottsága előtt megjelent Hann Lajos ismert nagyváradai építőmester s az elnök kérdésére kijelentette, hogy mint iparos nem eshetik adó alá, mert az ipari jogait visszavonta az iparhatóságnak. Teite ezt pedig azért, mert az építkezések szünetelnek, munka nincs s így teljesen céltalan lenne az adófizetés olyan mesterség után, amelyet nem gyakorol. Az elnök további kérdésére azt is elmondotta, hogy egyelőre egy félévre szándékozik lemondani az ipari jogról s aztán, ha látja, hogy van munka, vállalkozhat.

SALON CHIC

SAS-PASSAGE

Női kalapok

Mindenféle kalapok, lélek nagyáruháza.

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

Közszába kezd s jeleniknek az adómegállapítás céljából. Corolu Sándor pénzügyigazgató kijelentette, hogy ilyen ideiglenes lemondást nem ismer a regáti jogszokás s ha ilyen a magyar ipartörvényben elő is fordul, nem érvényesíthető. Hann Lajos utalt az ipartörvényre, amely szerint két évig szünetelhet az iparos iparjoga s iparát újból felveheti, csak akkor szűnik meg az iparjog, ha a két év elmúlt s az iparos nem vette fel iparát. A bizottság Hann Lajos érvelését nem fogadta el s kivette rá az adót 20.000 lei adóalapon. Hann Lajos a határozat ellen felebbeszét jelentett be s a törvényszék határoz ellen a fontos ipari kérdésben, amely egy érvényes törvény rendelkezésének fennállását dönti el.

— Senki se tudja, mit fizessen? A pénzügyigazgatóság épületében az adóhivatalnál újból megindult az adófizetés, mert a végrehajtók megkezdtek a foglalkozást. Lelőgálnak minden, különösen a követeléseket s ettől kezdve a 9%-os kamat is jár az adóhátralék után. Egy nagy baj van az adófizetésnél, az, hogy az adókönyvekben nincs keresztül vezetve a befizetett adó 1923 szeptember óta s ma nem tudja a hivatal megmondani pontosan, ki mivel tartozik s mennyi a befizetés. Még nagyobb keletlenység az, hogy nincs meg az adóelőírás s így senki se tudja, mit kell fizetni s milyen címen. Ennek oka pedig a megfelelő személyzet hiánya, ami az adófizetést átláthatatlanná teszi. Az adók aránytalanságáról is sok a panasz.

— Az Erdélyrészi Faegyesület évi közgyűlése. Az Erdélyrészi Faegyesület évi közgyűlése e hó 30-án tartják meg Temesváron. Az idei közgyűlés nagy jelentőségű lesz az egyesület jövője szempontjából, miután azon fog előadni azoknak az írtványoknak a sorát, amelyek az egyesület radikális átszervezését célozzák. A közgyűlés a temesvári Lloyd-társulat tárgyaló termében délelőtt 9 órakor kezdődik.

NYILTÉR

Ertésítés!

Husvétli ünnepekre megérkezett vagon-számra az olcsó porcellán-, üveg- és fayence edények, melyeket leszámított kivételes árakban árusítunk.

Vizes pohár csiszolt	— — —	4
Boros pohár csiszolt	— — —	3-50
Tányér mély és lapos prima	— — —	12
Tányér csemege prima	— — —	10
Teás csésze aljával porcellán	— — —	25
Vizes készlet csiszolt üvegből	— — —	55
Boros készlet csiszolt üvegből	— — —	55
Likörös készl. csiszolt üvegből	— — —	65
Teás készl. finom porcellánból	— — —	500
Kávés	— — —	500
Étkészlet készlet finom porcellánból	— — —	850
Ablaküveg, képek, keret, és mások	— — —	Eladás nagyban és kicsinyben!

Fratii Komlós Testvérek
Oradea-Mare, Str. Nicolae Iorga (Zöldáru) 12.
interurban telefon 372 sz.

TÖZSDE

Zürich, március 14. Nyitás: Berlin 10 0/2 130, Newyork 577 fél, London 2487 fél, Páris 2407 fél, Prága 1672 fél, Bukarest 305, Budapest 0.030, Bécs 0.0081/35, Milánó 2145.

Bukarest, március 14. Zárlat: Devizák: Páris 815, London 812, Newyork 189 fél, Róma 812, Zürich 32/60, Bécs 26 három, Prága 548, Berlin 27, Budapest 20.

Valuták: Font 800—805, frank 800—810, svájci 33—33 fél, lira 790—800, dinár 230—235, dollár 188—189, osztrák 28—28 fél, magyar 25—27, székeli 540—545.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Budapest, március 14. A Deviza-központ árlatai: Amsterdam 287.275—291.140, Bukarest 403—415, London 325.450—335.450, Milánó 3260—3375, Páris 3450—3670, Prága 2200—2270, Zürich 13.530, Bécs 10.700—10.730, Belgrád 935—970, Newyork 75.750—78.100.

Zürich, március 14. Zárlat: Berlin 10 0/2 130 fél, Amsterdam 153.750, Newyork 577 egyn., London 2479, Páris 2630, Milánó 2485, Prága 1677 fél, Budapest 84, Belgrád 715, Bukarest 305, Bécs 0.0081 fél.

Budapest, március 14. A pénteki értékpapíriac záratai: Angol-Magy. 131 fél, Hazai b. 385, Magy. H. 882, Leszám. 130, Olasz b. 35, Osztr. H. 296, Salgó 950, Rima 212, Közúti 40, Városi 46, Déli 122 fél, Allamv. 730, Bosny. Ag. 85, Földhitelb. 610, Hermes 85, Ingatlanb. 520, Forgalmib. 74, Keresk. H. 50, Mercur 26 fél, Keresk. b. 2055, Bely. tak. 63, Egy. Bpest főv. 286, Magy. Ált. Tak. 275, Pesti Hazai Első 6680 Borsod-Misk. 200, Concordia 65, Első bp. gőz 192, Gizella 98, Hungária gőzm. 172, Viktória 370, Beocsini 1550, Borsodi szén 248, Szászvári 625, Kohó 925, Drasche 450, Magnezit 3900, M. Ált. közsén 4500, Ujlaki 320, Urikányi 1300, Globus 75, Csáky 27, Fegyver 1750, Ganb-Dan. 6000, Ganz-Vill. 2675, Györfy-Wolf 135, Hiffher 300, Láng 225, Lipták 22, Rössemann 85, Schlick 120, Schuller 60, Teudloff 142, Wörner 24, Osztr. lógsz. 1475, Baróti szesz 14, Boni 140, Danica 210, Égész 71, Izzó 930, Papir- ipar 70, Flóra 150, Goldberger 160, Hungária műtr. 380, Karton 115, Klotild 190, Cukoripar 4675, Österm. 403, Ruggyanta 660, Vasúti forg. 420, Mezőg. ipar 773, Ocean 48, Olajipar 150, Phöbus 58, Vill. pezsőg 76, Zagyva-pál. 46, Ált. fp. (Mercur) 7250, Egy. fa 70, Guttmann 790, Lignum-Tröst 138, Malomsokv 16, Neuschloss Lichtig 117 fél, Uj Ofa 818, Rézb. 225, Szlavona 148, Union d. Usines 3600, Zabolai 200, Zenta és rosk. 280, Adria 2450, Atlantica 67, Levante 420, Trust 147.

Eredeti angol tavaszi szöve- teim megérkeztek

SEIDLER uriszabó

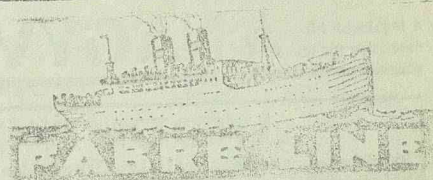
Parcul Eminescu (Ezredévi Emléktér) 2
Rim-nóczy-szálloda mellett

Acokoládék királya
mindenkit elragad-
latott kitűnő minő-
ségével és delicat
ízével.

Keresünk

kb. 8×20 méteres épületet külön udvarral iparvasúttal vagy annak közelében. Cimeket, Bérlet-jellegűre a Hegedüs Hirlaprodába kérünk.

FRANCIA HAJOZASI TÁRSASÁG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lenni
érdeklődni:

„SARNIA” Pasagiul Comodina, BUKAREST,
és „RECLAMA” CLUJ.

309—1924.

Publicațiune

In urma hotărâri a Sădiei Orfanale Nr. 309—1924 se pune la licitație valunjare verba și imobilele formă d proprietatea erezilor a detun-
tului Alexandru Mericskay, cari constau din ur-
matoarele:

1. Casa din Calea Saguna și intravilanul din Str. Doamnă Balasa sub Nr. 82 cuprinsă în cartea funduară a orașului Arad Nr. 3645, Nr. ord. A + 2 și 3, Nri topogr. 2543/a și 8147—2549, de pre-ent ospă arie și cinematograf ca prețul de strigare 1.800.000 lei Unu milion opt sute de mii lei.

2. Casa, curtea și grădina cu vie cu suprafața de 5 ju ga. 380 st. □ de sub Nr. 1 din Strada Tribunal Terches, cuprinsă a orașului Arad Nr. 8693, Nr. ord. A I. 1. Nr. topogr. 3812 cu prețul de strigare 300.000 lei, Treisute de mii lei.

3. Vie in suprafața de 6 jung. cart. 113 st □ cuprinsă în cartea funduară a comunei Paucata Nr. 966 și 2334 Nr. ord. A + 2—7 și Nr. 1, 5, Nr. topogr. 1513, 1511, 1512, 1514, 1516 1916, 1917, 2017 și cu prețul de strigare 355.000 lei, Treisute cincizeci și cinci de mii lei.

Ca termen de licitație se va fi a zua de 20 Martie 1924 a c. 9 oare, in localul Sădiei Orfanale a orașului Arad camere 30.

Cei cari intenționează a lua parte licitație sunt datori a depune 5 % in numerar, prețului de strigare ca vadium, care sumă va fi inregită după prețul de cumpărare la 10 %.

Oferte ulterioare nu se primeac.

Ate cond ține de licitație se pot cunoaște in biroul Președintelui a Sădiei Orfanale in oarele oficioare.

Dela sedria orfanala a orașului Arad la 27 Februarie 1924.

Sedria Orfanale a orașului Arad.

Legyekonyabb látol harisnya párja	— 95 Lei
Selyem tőr harisnya minden szin	— 70 Lei
Svéd keztyű	— 45 Lei
T-rő: terfi sokni	— 20 Lei
Női reform nadrág drba	— 70 Lei
Kapható: Szemesi Miklós	
női, úridivat, rőndáru üzletében, Oradea-Mare, Sas-passage, (Tarsolylyal szemben).	

HAVRE—NEW-YORK GYORSPOSTAJÁRATOK

KANADA - KUBA MEXIKO - NOW-ORLEANS
HAITI - ANTILLAK - EKSZAKAMERIKA felé

Felvilágosításokat nyujt
Soc. „SARNIA” Pasagiul Comedia Bucuresti
és „RECLAMA” Cluj

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szövére 2 lei
vasatag betűs 4 lei

„INDUSTRIA“

ipar és kereskedelmi vállalat, Oradea-Mare, Calea Victoriei 1

Angol és belső szöveteket tartunk raktáron

Féül ruhákat, Raglánokat mérték után készítettünk.
Rék munkás ruhák és munka nadrágok nagy raktára.
Románia legelőcsőbb bevásárlási ruházata.
Gyárak és bányáknak felhívásra ajánlatot szolgálunk.

Vogytisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha tisztítást és vasalásokat azonnal.

Borgos Sámuel

Valódi méz akác és virág kicsinyben és nagyban kapható Dzierzon méhészetnél Str. Alexandri (Telek-utca) 32. 212

Ebédli perzsaszőnyeg és hosszú zongora sürgősen eladó. Cim a kiadóban. 211H

Regényeket vesz Kohn, Str. Fluierului (Tilinkó-utca) 14. sz. 130

Bizományba ellogadok bármilyen fehérneműt, porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. Szász. 64

Különfélék

Pénzkiadásra bármilyen biztosítékra bármikor azonnal kapható. Magánpénzt keresünk haszonrészesedésre legbiztosabb fedezet ellenében. Iroda: Str. Episcopului Pavel-utca 5.

Társat keresek 50—100 ezer leig már meglevő iparvállalathoz. Cimet a Hegedűs Hirtlapiróda kerek. 136K

Elisse és gouvér munkák rendkívül olcsó árban készülnek Str. Alexandri (Telek-utca) 22. sz. alatt, a kápuval szembe.

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Barnufui (Damjanich-ut) 2. sz. ajtó 3. Ny.

Gépauforozást jól és olcsón készít Erbsteiné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-ut) 28 vagy Szaroveszky-utca 11. sz.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-lér) 12. Ertesítés délután. 4

Ebédet, olcsót, jól adok kihordásra is. Cim a kiadóban. 198

E'adó

magán és bérházak a város különböző utcáin.

Piafa Bisercei (Templom-tér) 9. sz. ház nagy telekkel, beköltözhető lakással olcsón eladó. Kertész-utca kis ház 75.000 leiert, Berkovits F.-utca magán-ház, Csengeri-utca nagyobb ház beköltözhető lakással azonnal eladó. Clujon kitűnő ház olcsón megvehető. — Eladó szállókelet, tuók. Teljes kovácsműhely felszerelés sürgősen eladó.

Aki ingatlant jól venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal hozzám, megelégedésre követelek. Bármilyen megbízást elfogadok.

őzv. Zilahy Gyuláné

At. Kereskedelmi irodája Strada Alapi-utca 1. szám Otthon 1—4 óráig.

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket. Meghívásra házhoz megyünk.

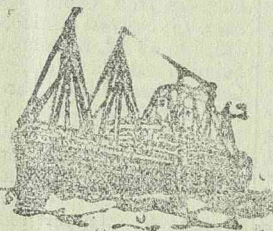
Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségek kereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály) utca 10

White Star Dominion Line White Star Line

direkt szolgálat

Cherbourg
Livre

Antwerpen
Hamburgból

KANADÁBA

Hét nap alatt három naponként induló óriáshajókkal. — Vizum- és hajóügyekben felvilágosítással szolgál:

N. Brück & Co. Filiale Oradea-Mare
Str. Alexandrii No. 11. (Kereskedelmi és Iparkamara épület)

256

Radó Dezső nőidivat termében

Készülnek a legelegánsabb angol kosztümök és francia ruhák mérsékeit arban.

Strada: Gojdu (Beñthy Ödön utca) 6.

Bécsi utamról hazaérkezve

a legújabb párisi és bécsi modellokat hoztam magammal. Kérem a nagyérdemű hölgyközönség szíves pártfogását.

Kádár Rózsi

női kalapszalonn
Vitéz Mihály (Nagyplao)-tér 3.

PARFUMS-POUDRE-LOTIONS-SAVONS-EAU DE TOILETTE
LUBIN PARIS

EN VENTE PARTOUT

Sonnenfeld Adolf nyomda Rész. Társ.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.